

וּמֵאֵן אֵינֹן. אֵינֹן (תְּרִין) כְּתָרִין קְדִישִׁין דְּזַעִיר אַפִּין.
 וְאֵינֹן שִׁיתָא רוּחִין אַחְרָנִין, דִּי־תִבִּי (ס"א דְּהִכִּי) אֵינֹן (ס"א
 וְאֵינֹן שִׁיתָא רוּחִין, תְּלַת רוּחִין אֵינֹן דְּכִלְיָן תְּלַת אַחְרָנִין) דְּכְתִיב רוּחַ
 חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יי.

דְּתַנִּינָן, כְּתִיב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כט) וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל פְּסֵא יי.
 וְכְתִיב (מַלְכִים א י) שֵׁשׁ מַעְלוֹת לַפְּסֵא. וּמִלְכָּא
 מְשִׁיחָא זְמַן לְמִיתַב בְּשַׁבְעָה. שִׁיתָא אֵינֹן וְרוּחָא
 דַּעֲתִיק יוֹמִין דְּעֲלִייהוּ, הָא שַׁבְעָה. כְּמָה
 דְּאֶתְמַר. (תְּלַת רוּחֵי אֵינֹן דְּכִלְיָן תְּלַת אַחְרָנִין) אָמַר לִיה רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, רוּחְךָ יְנוּחַ לְעֵלְמָא דְּאַתִּי.

תָּא חַזִּי, כְּתִיב (יִחֻקָּאל לו) כֹּה אָמַר יי מֵאַרְבַּע רוּחוֹת
 בָּאֵי הָרוּחַ וְגו'. וְכִי אַרְבַּע רוּחֵי עֵלְמָא, מָאֵי
 עֲבִדֵי הָכָא. אֶלְא אַרְבַּע רוּחֵי יתְעַרוּן. תְּלַת אֵינֹן.
 וְרוּחָא דַּעֲתִיקָא סְתִימָא אַרְבַּע, וְהִכִּי הוּוּ. דְּכִד יַפּוּק
 דָּא, נְפַקִין עֲמִיּה תְּלַתָּא, דְּכִלְיָן בְּגוּ תְּלַתָּא אַחְרָנִין.

וְזַמַּיִן קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא לְאַפְקָא חַד רוּחָא דְּכִלְיָל
 מִכְּלָחוּ. דְּכְתִיב מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי הָרוּחַ.
 אַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי לָא כְּתִיב כָּאן, אֶלְא מֵאַרְבַּע רוּחוֹת
 בָּאֵי. וּבִזְמַיִן דְּמִלְכָּא מְשִׁיחָא, לָא יַצְטָרְכוּן לְמִילָף חַד
 לְחַד, דִּהָא רוּחָא דְּלָחוּן דְּכִלְיָל מִכָּל רוּחִין. יְדִיעַ

כָּלֵא. חֲכָמָה וּבִינָה עֵצָה וּגְבוּרָה (רוח) דַּעַת וַיִּרְאֵת יִי.
 מִשּׁוֹם רוּחָא דְכְּלִילָא מְכַל רוּחֵי. בְּגִין כְּדָ כְּתִיב,
 מֵאַרְבַּע רוּחוֹת, דְּאֵינּוּן אַרְבַּע דְּכְּלִילָן בְּשִׁבְעָה דְרַגְיִן
 עֲלָאִין דְּאִמְרוּן. וְתֵאנָא, דְּכֻלְהוּ כְּלִילָן בְּהַאי רוּחָא
 דַּעֲתִיקָא דַּעֲתִיקוּן, דְּנִפְיָן מִמּוּחָא סְתִימָאָה לְנוֹקְבָא
 דְּחוּטְמָא.

וְתֵאנָא חַיִּי, מַה בֵּין חוּטְמָא לְחוּטְמָא. חוּטְמָא דַּעֲתִיק
 יוֹמִין חַיִּין מְכַל סְטֵרוּי. חוּטְמָא דְזַעִיר אֲפִין,
 כְּתִיב, (שמואל ב כב) עָלָה עֵשָׂן בְּאִפּוֹ וַאֲשׁ מִפִּיו תֹּאכַל
 וְגו'. עָלָה עֵשָׂן בְּאִפּוֹ, וּמִתְהוּא עֵשָׂן דְּלִיק נּוֹר, כִּד
 סְלִיק תְּנַנָּא לְבַתָּר. גַּחְלִים בְּעָרוּ מִמֶּנּוּ. מַהוּ מִמֶּנּוּ (ג)
 נִסְחָה. מֵאוּתוֹ עֵשָׂן. מִתְהוּא חוּטְמָא, מִתְהוּא אִשָּׁא.

תֵּאנָא, כִּד הָוָה רַב הַמְּנוּנָא סָבָא בְּעֵי לְעֲלָאָה
 עֲלוּתִיָּה, אָמַר לְבַעַל הַחוּטָם אֲנִי מִתְפַּלֵּל,
 לְבַעַל הַחוּטָם אֲנִי מִתְחַנֵּן. וְהֵינּוּ דְכְּתִיב, (ישעיה מח)
 וְתַהֲלָתִי אֶחְטָם לְךָ, הֵאֵי קָרָא לְעֲתִיק יוֹמִין אִמְרוּ.

תֵּנָא, אֲזַרְכָּא דְחוּטְמָא, תְּלַת מְאָה וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִין
 עֲלָמִין, אֲתַמְלִיין מִן הַחוּטָא חוּטְמָא. וְכֻלְהוּ
 מִתְדַבְּקוּן בְּזַעִיר אֲפִין. הֵאֵי תוֹשְׁבַתָּא דְתַקוּנָא
 דְּחוּטְמָא הוּא. וְכָל תַּקוּנֵי דַּעֲתִיק יוֹמִין, אֲתַחֲזוּן וְלָא

אֶתְחִזּוֹן, אֶתְחִזּוֹן לְמֵאֲרֵי מַדִּינָה, וְלֹא אֶתְחִזּוֹן לְכֹלָא.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וַיִּי מָאן דְּאֹשִׁיט יְדָיו
בְּדִיקְנָא יִקְרָא עֲלָאָה, דְּסָבָא קַדִּישָׁא, טְמוּרָא
סְתִימָא (נ"א טְמוּר וְסִתִּים מִכֹּלָא) דִּיקְנָא דְהָיָא תּוֹשְׁבַתָּא.
דִּיקְנָא דְסִתִּים וַיִּקְרָא מִכָּל תְּקוּנָיו. דִּיקְנָא דְלֹא יִדְעִין
עֲלָאִין וְתַתְּאִין. דִּיקְנָא דְהָיָא תּוֹשְׁבַתָּא דְכָל
תּוֹשְׁבַתָּין. דִּיקְנָא דְלֹא הָוִי בַר נָשׁ נְבִיאָה וְקַדִּישָׁא
דִּיקְרַב לְמַחְמֵי לִיהָ. דִּיקְנָא דְהָיָא תְּלִיָא בְּשַׁעְרֵי עַד
טְבוּרָא דְלְבָא. חוּרָא כְּתִלְגָא יִקְרָא דִּיקְרִין. טְמוּרָא
דְטְמוּרִין. מְחִימְנוּתָא דְמְחִימְנוּתָא דְכֹלָא.

תָּאנָא, בְּצַנִּיעוּתָא (דף קל"א ע"א) דְּסִפְרָא, דְּהָאֵי דִּיקְנָא
מְחִימְנוּתָא דְכֹלָא, נְפִיק מֵאוּדְנֵי, וְנַחֲת
סוּחְרֵינִיה דְּפוּמָא קַדִּישָׁא, וְנַחֲת וְסָלִיק וְחָפִי,
בְּתַקְרוּבְתָּא (ס"ג) דְּבוּסְמָא טָבָא, חוּרָא דִּיקְרָא (ס"א
דְּדִיקְנֵיהָ). וְנַחֲת (ס"א חוּרָא יִקְרָא דְדִיקְנֵיהָ נַחֲת) בְּשַׁקּוּלָא, וְחָפִי
עַד טְבוּרָא. הוּא דִּיקְנָא יִקְרָא, מְחִימְנָא שְׁלוּמָא,
דְּנַגְדִּין בִּיהָ תְּלַת עֶשֶׂר נְבִיעִין, מְבוּעִין דְּמִשַׁח רְבוּת
טָבָא, בְּתַלְת עֶשֶׂר תְּקוּנִין מִתְּתַקְנָא.

תְּקוּנָא קְדָמָאָה. מִתְּתַקֵּן שַׁעְרָא מְלַעִילָא, וְשִׁאֲרֵי
מִהָהוּא תְּקוּנָא דְשַׁעַר רִישִׁיהָ, דְּסָלִיק

בְּתַקוּנָיו לְעֵילָא מֵאוּדְנִין, וְנִחִית מִקַּמֵּי פְתָחָא
 דְּאוּדְנִין, בְּחַד חוּטָא בְּשִׁקוּלָא טָבָא, עַד רִישָׁא
 דְּפוּמָא.

תְּקוּנָא תְּנִינָא. מִתְתַּקֵּן שַׁעְרָא מִרִישָׁא דְּפוּמָא,
 עַד רִישָׁא אַחְרָא דְּפוּמָא, בְּתַקוּנָא שְׂקִיל. (וְסָלִיק)

תְּקוּנָא תְּלִיתָא. מֵאֲמַצְעִיתָא דְּתַחֲוֹת (ס"א דְּהֵא"י)
 חוּטָבָא, מִתַּחֲוֹת תְּרִין נוֹקְבִין, נְפִיק חַד
 אוֹרְחָא, וְשַׁעְרָא אֲתַפְסֵק בְּהַחֲוֹא אוֹרְחָא, וּמְלִיא מִהֵא"י
 גִּיסָא, וּמִהֵא"י גִּיסָא שַׁעְרָא, מִתְקוּנָא שְׁלִים סוּחְרִינִיה
 דְּהַחֲוֹא אוֹרְחָא.

תְּקוּנָא רְבִיעָא. מִתְתַּקֵּן שַׁעְרָא (וְנִחִית) תַּחֲוֹת פּוּמָא,
 מִרִישָׁא חַדָּא לְרִישָׁא חַדָּא, בְּתַקוּנָא שְׁלִים.

תְּקוּנָא חֲמִישָׁא. תַּחֲוֹת פּוּמָא נְפִיק אוֹרְחָא אַחְרָא,
 בְּשִׁקוּלָא דְּאוֹרְחָא דְּלְעֵילָא, וְאֵלִין תְּרִין
 אוֹרְחִין רְשִׁימִין עַל פּוּמָא, מִמָּאן מִמָּאן.

תְּקוּנָא שְׁתִּיתָא. מִתְתַּקֵּן שַׁעְרָא, וְסָלִיק וְנְפִיק
 מִלְרַע לְעֵיל לְרִישָׁא דְּפוּמָא. וְחַפֵּי
 תְּקְרוּבְתָא דְּבוּסְמָא טָבָא, עַד רִישָׁא דְּפוּמָא דְּלְעֵילָא.
 וְנִחִית שַׁעְרָא לְרִישָׁא דְּפְתָחָא דְּאוֹרְחָא תַּתָּא
 דְּפוּמָא.

תְּקוּנָא שְׁבִיעָא. פָּסִיק שַׁעְרָא, וְאַתְחִזֵּן תְּרִין
תְּפוּחִין, בְּתַקְרוּבְתָא דְבוּסְמָא טָבָא, שְׁפִירֵן
וַיָּאן לְמַחְזֵי. בְּגִינֵיהוֹן אֲתַקִּיִּים עֲלֵמָא, הָדָא הוּא
דְכְּתִיב, (משלי טז) בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים.

תְּקוּנָא תְּמִינָא. נָפִיק חַד חוּטָא דְשַׁעְרֵי סוּחְרֵי
דְדִיקְנָא, וְתַלְיִין בְּשַׁקּוּלָא עַד טְבוּרָא.

תְּקוּנָא תְּשִׁיעָא. מִתְעַרֵּי וּמִתְעַרְבִין שַׁעְרֵי דִיקְנָא,
עִם אֵינוֹן שַׁעְרֵי דְתַלְיִין בְּשַׁקּוּלָא, (דְתַלְיִין) וְלֹא נִפְקִי
דָּא מִן דָּא.

תְּקוּנָא עֲשִׂירָא. (מִתְעַרְבִין) נִחְתִּין שַׁעְרֵי תְּחוֹת
דִיקְנָא, וְחַפִּיִּין בְּגִרוּנָא תְּחוֹת דִיקְנָא.

תְּקוּנָא חַד סָר. דְלָא נִפְקִין נִימָא מִן נִימָא,
וּמִתְשַׁעְרֵן בְּשִׁיעוּרָא שְׁלִים.

תְּקוּנָא תְּרִיסָר. דְלָא תַלְיִין שַׁעְרֵי עַל פּוּמָא, וּפּוּמָא
אַתְפְּנֵי מִכָּל סְטְרוֹי, וַיָּאן שַׁעְרֵי סְחוּר סְחוּר לִיה.

תְּקוּנָא תְּלִיסָר. דְתַלְיִין שַׁעְרֵן בְּתְּחוֹת דִיקְנָא, מִכָּאן
וּמִכָּאן, בִּיקְרָא יָאָה, בִּיקְרָא שְׁפִירָא. מְחַפִּיִּין

עַד טְבוּרָא. לָא אֲתַחֲזֵי (ס"א לְאַתְחִזָּה) מִכָּל אֲנָפֵי
תְּקְרוּבָא דְבוּסְמָא, בַּר אֵינוֹן תְּפוּחִין שְׁפִירֵין תְּזוּרִין,
דְמִפְקִין חַיִּין לְעֲלֵמָא, וּמְחַזְיִין חַדוֹ לְזַעִיר אֲפִין.

בְּתֵלִיסָר תִּקְוִנֵין אֱלִין, נְגִדִין וְנַפְקִין תֵּלִיסָר מִבוּעִין
 דְּמִשְׁחָ רַבּוּת, וְנְגִדִין לְכָל אֵינוֹן דְּלִתְתָּא.
 וְנִהְרִין בְּתֵהוּא מִשְׁחָא. וּמְשִׁיחִין מִתְּהוּא מִשְׁחָא,
 דְּבְתֵלִיסָר תִּקְוִנֵין אֱלִין. בְּתֵלִיסָר תִּקְוִנֵין אֱלִין
 אֲתֵרְשִׁים דִּיקְנָא יִקְרָא, סְתִימָאָה דְּכֻלָּא, דְּעֵתִיק
 דְּעֵתִיקוֹן. מִתְּרִי תְּפוּחִין שְׁפִירָן דְּאֲנָפוּי, נְהִירִין אֲנָפוּי
 דְּזֻעִיר אֲנָפוּי, וְכָל חִיזוֹר (ס"א חִיזוֹר) וְשׁוֹשָׁן דְּאֲשְׁתַּכְּחַן
 לְתֵתָא, נְהִירִין וּמִתְּלַחֲטִין מִתְּהוּא נְהוֹרָא דְּלַעִילָא.
 תִּקְוִנֵין תֵּלִיסָר אֱלִין, אֲשְׁתַּכְּחוּ בְּדִיקְנָא, וּבְשְׁלִימוֹת
 דִּיקְנָא בְּתִקְוִנוֹי, אֲתִקְרִי בְּרִי נָשׁ נְאֻמָּן. דְּכָל דְּחָמִי
 דִּיקְנִיה, תֵּלִי בֵיה מְהִימְנוֹתָא.

תָּאנָא בְּצִנְיֵעוֹתָא דְּסַפְרָא, תֵּלִיסָר תִּקְוִנֵין אֱלִין
 דְּתֵלִיִין בְּדִיקְנָא יִקְרָא, בְּשְׁבִיעָאָה (מְנַהֵין)
 מִשְׁתַּכְּחִי בְּעֵלְמָא, וּמִתְּפַתְּחִי בְּתֵלִיסָר תְּרַעִי דְּרַחֲמִי.
 וּמֵאֵן דְּאֲוֹשִׁיט יְדִיהָ לְאִוְמָאָה, כְּמֵאֵן דְּאִוְמִי בְּתֵלִיסָר
 תִּקְוִנֵי דִיקְנָא. הָאֵי בְּאַרְיֹד אֲפִין. בְּזֻעִיר אֲפִין בְּכַמְּהָ.
 אָמַר לְרַבִּי יִצְחָק, קוּם בְּקִיּוּמְךָ, וְסֻלְסַל בְּסֻלְסָלָא
 דְּתִקְוִנָא דְּמִלְכָא (ס"א בְּדִיקְנָא) קְדִישָׁא הֵיאֵךְ יִתְּקִנּוּן.

קָם רַבִּי יִצְחָק, פָּתַח וְאָמַר, (מִיכָה ז) מִי אֵל כְּמוֹךָ
 נוֹשֵׂא עֶזְרִין וְגוֹ', יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ וְגוֹ', תִּתֵּן אֲמַת

לְיַעֲקֹב וְגו'. תָּאנָא, תְּלִיסַר מְכִילִין אֲתַחֲזוּן הָבֵא,
 וְכִלְהוּ נַפְקִין מִתְּלִיסַר מְבוּעֵין דְּמִשְׁחָ רַבּוּת דְּתִיקוּנֵי
 דִּיקְנָא קְדִישָׁא, עֲתִיקָא דְעֲתִיקוּן. טְמִירָא (ד' קל"א ע"ב)
 דְּטְמִירִין. תָּנָא, תְּקוּנָא דְדִיקְנָא טְמִיר וְסָתִים, טְמִיר
 וְלֹא טְמִיר. סָתִים וְלֹא סָתִים. בְּתִיקוּנֵי יְדִיעַ וְלֹא
 יְדִיעַ.

תְּקוּנָא קְדִמָּאָה. הָא תַּנִּינִן, דְּכָל שְׁעָרָא וְשְׁעָרָא וְכָל
 נִימָא וְנִימָא לָא מְתַדְבָּקָא לְחִבְרָתָהּ. וְשְׂאֵרוּ
 נִימִין דְּדִיקְנָא לְאַתְקְנָא, מְתַקְנָא דְשְׁעַר רִישָׁא.

הָבֵא אִית לְאַסְתַּכְּלָא, אִי כָּל נִימִין דְשְׁעַר רִישָׁא,
 וְנִימִין דְּדִיקְנָא יִקְרָא עֲלָאָה, בְּחַד נִימָא
 אֲתַכְּלָלוּ, (ס"א בְּחַד מְתַקְלָא אֲתַקְלוּ) אַמַּאי אֵלִין אַרִיכִין, וְאֵלִין
 לָא אַרִיכִין. אַמַּאי (ק"ב) נִימִין דְּדִיקְנָא לָא אַרִיכִין
 כּוּלֵי הָא, וְקִשְׁיִין. וְאֵלִין דְרִישָׁא לָא קִשְׁיִין, אֵלָא
 שְׁעִיעִין.

אַלָּא, כָּל נִימִין שְׁקוּלִין דְרִישָׁא וְדִיקְנָא. דְרִישָׁא
 אַרִיכִין עַל פְּתִינִן, לְמִיגַד לְרִישָׁא (ד"א מְרִישָׁא)
 דְזַעִיר אַפִּין, מִתְּחִילָא מְשִׁיבָא דְמוֹחָא, לְמוֹחָא דִילִיהּ.
 וּבְנֵינֵי כֵךְ לָא תּוּן קִשְׁיִין. וְעַל דָּא אֲתַחֲזוּן לְמַתְּנֵי
 רְכִיבֵי.

תָּאנָא, מָאי דְכְתִיב, (משלי א) חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה.
 וּלְבַסּוֹף כְּתִיב, בְּרַחוּבוֹת תִּתֵּן קוֹלָהּ. הָאִי
 קָרָא לָא רִישִׁיָּה סִיפִיָּה, וְלָא סִיפִיָּה רִישִׁיָּה. אֶלָּא
 חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה, כַּד נְגִיד מְמוּחָא סְתִימָאָה
 דְּאָרִיךְ אַפִּין, לְמוּחָא דְזַעִיר אַפִּין, בְּאֵינוּן נִימִין. כְּאֵלוּ
 מִתְחַבְּרָאן לְבַר, תִּרְיִן מוּחִין, וְאִתְעַבִּיד חַד מוּחָא, בְּנִין
 דְּלִית קוֹימָא לְמוּחָא תִתְאַה, אֶלָּא בְּקוֹימָא דְמוּחָא
 עֲלָאָה. וְכַד נְגִיד מַהֲאִי לְהֲאִי, כְּתִיב תִּתֵּן קוֹלָהּ חַד.

וּבְנִין דְּנְגִיד מְמוּחָא לְמוּחָא בְּאֵינוּן נִימִין (כְּאֵלוּ מִתְחַבְּרָאן
 לְבַר תִּרְיִן מוּחִין וְאִתְעַבִּיד חַד מוּחָא בְּאֵינוּן נִימִין) אֵינוּן לָא
 אֲשֶׁתְכֹחוּ קְשִׁישִׁין. מָאי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּאִי אֲשֶׁתְכֹחוּ
 קְשִׁישִׁין, לָא נְגִיד חֲכָמְתָא לְמוּחָא בְּחוּץ. בְּנִינֵי כַּד,
 לִית חֲכָמְתָא נְפָקָא מִבַּר נֶשׁ דְּאִיהוּ קְשִׁישָׁא (ס"א קְשִׁישָׁא)
 וּמְאָרִי דְרוּגְזָא. דְכְתִיב, (קהלת ט) דְבָרֵי חֲכָמִים בְּנִתַת
 נְשָׁמָעִים. וּמַהֲכָא אֹלִיפְנָא, מָאן דְּשַׁעְרֵי דְרִישִׁיָּה
 קְשִׁישָׁן, לָא חֲכָמְתָא מְתִישְׁבָא עִמִּיהָ.

וְעַל דָּא אֵינוּן אָרִיבִי, לְמִיתִי תוּעֲלָתָא לְכֻלָּא. מָאי
 לְכֻלָּא. לְמִיעַל עַל חוּטָא דְשִׁדְרָה, דְמִתְשַׁקְיִין
 מִן מוּחָא. וּבְנִין דָּא לָא תְּלִי שַׁעְרָא דְרִישָׁא עַל
 שַׁעְרָא דְדִיקְנָא. דְשַׁעְרָא דְרִישָׁא תְּלִי וְסָלִיק עַל

אוֹדְנִין לְאַחֲרוּי, וְלֹא תָלִי עַל דִּיקְנָא, מְשׁוּם דְּלֹא
אֶצְטְרִיד לְאַתְעָרְבָא אֵלִין בְּאֵלִין. דְּכֻלְהוּ מִתְפָּרְשִׁין
בְּאַרְחֵיהוּ.

תָּאנָא, כְּלָהוּ שְׁעָרֵי בֵּין דִּירִשָּׁא, בֵּין דִּדִּיקְנָא, כְּלָהוּ
חֲזוּרֵי כְּתִלְגָא. וְתָאנָא, אֵינְהוּ דִּדִּיקְנָא
קְשִׁישָׁאֵי כְּלָהוּ. מָאֵי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּאֵינוּן תְּקִיפָא
דְּתְקִיפִין, לְאַחֲסִין (נ"א לְאַחֲסִין) אֵינוּן תְּלִת עֶשְׂרֵי מְכִילָן,
מַעֲתִיק דְּעִתִּיקוּן. וְהֵי מְכִילָן מִקְמֵי אוֹדְנֵי שְׁרִיין,
וְהֵי מְכִילָן סְתִימָן אֵינוּן. דְּלֹא יִתְעָרְבוּן בְּאַחֲרֵינִין.
(דְּאַחֲתְסִינוּ לְתַתָּא וְהֵי תְנִינָא מִקְמֵי אוֹדְנֵי שְׁרִיין שְׁעָרֵי מְשׁוּם דְּכֻלְהוּ דְּבִלְחֻדְיָהוּ אֵינוּן וְלֹא

אַתְעָרְבוּ בְּאַחֲרֵינִין).

וְאֵי תִימָא דְלִית אַחֲרֵינִין כְּוֹתִינְהוּ. לָא. דְּתִנְיָא
תְּלִיסַר מְכִילָן דְּרַחֲמֵי מַעֲתִיקָא קְדִישָׁא: מִי אֵל
כְּמוֹד, חַד. (ק"ט) נוֹשֵׂא עֶזְרָא, תְּרִי. וְעוֹזֵר עַל פְּשַׁע,
תְּלִת. לְשִׁאֲרֵי נַחֲלָתוֹ, אַרְבַּע. לֹא תְּחֻזֵּק לְעַד אַפּוֹ,
חֲמִשׁ. כִּי חֲפִץ חֶסֶד הוּא, שְׂוִת. יָשׁוּב יִרְחַמְנוּ, שְׁבַעָה.
יִכְבוֹשׁ עֲזוֹתֵינוּ, תְּמִנְיָא. וְתִשְׁלֹךְ בְּמִצּוֹלוֹת יָם כָּל
חַטָּאתָם, תִּשְׁעָה. תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב, עֲשָׂרָה. חֶסֶד
לְאַבְרָהָם, חַד סָר. אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְוֹתֵינוּ, תְּרִיסַר.
מִימֵי קָדָם, תְּלִיסַר. לְקַבִּיל דָּא, אֵל רַחוּם וְחַנוּן וְגוֹ',
וְאֵינוּן לְתַתָּא.

וְאִי תִימָא, מִשָּׁה אֵיךְ לָא אָמַר אֱלִין עֲלָאִין. (קל"ה)
 אָלָא, מִשָּׁה לָא אַעֲטְרִין, אָלָא לְאַתָּר דְּדִינָא
 אֲשַׁתְּכַח, וּבְאַתָּר דְּדִינָא אֲשַׁתְּכַח, לָא בְעֵי הָכִי
 לְמִימַר. וּמִשָּׁה לָא אָמַר, אָלָא בְעֵידְנָא דִּישְׂרָאֵל
 חָאבוּ, וְדִינָא הָוָה תְּלִיָא, וּבְגֵינִי כֵךְ לָא אָמַר מִשָּׁה,
 אָלָא בְאַתָּר דְּדִינָא אֲשַׁתְּכַח. אַבְל בְּהֵאֵי אַתָּר, סְדוּרָא
 דְּשַׁבְחָא דְעֵתִיק יוֹמִין מְסֻדָּר נְבוּאָה.

וְאִינּוֹן תְּלִיסַר תְּקוּנִין דְּדִיקְנָא עֲלָאָה קְדִישָׁא,
 טְמִירָא דְטְמִירִין, תְּקִיפִין, לְתַבְרָא
 וְלֹאֲכַפְיָא כָּל גְּזָרֵי דִינִין. מָאן חָמֵי דִיקְנָא עֲלָאָה
 קְדִישָׁא, טְמִירָא דְטְמִירִין דְלָא אַכְסִיף (ס"א אַתְכִּסִּי)
 מִנִּיה. וּבְגֵין כֵךְ, כָּל שְׁעָרֵי קְשִׁישׁוֹן, וְתְקִיפִין בְּתַקוּנֵי

• (דף קל"ב ע"א)

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי הָא שְׁעָרֵי דְלְתַתָּא, אִינּוֹן אוּכְמִי,
 אֲמַאי לָא הָוּ דָּא כְּדָא. דְתַנְנָא כְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים
 ה) קוּוּצוֹתַי תְּלַתְלִים שְׁחֹרוֹת כְּעֹרֵב. וּכְתִיב, (דְּנִיאֵל ז)
 וּשְׁעַר רִישִׁיה כְּעֹמֵר נְקָא. לָא קְשִׁיא, הָא בְּדִיקְנָא
 עֲלָאָה, הָא בְּדִיקְנָא תַתָּאָה. וְעַל דָּא, כִּד אֲתִיְהִיבַת
 אוּרִיתָא לִישְׂרָאֵל, אֲתִיְהִיבַת בְּאֵשׁ שְׁחֹרָה עַל גְּבִי
 אֵשׁ לְבָנָה.

וְעִקְרָא דְמַלְכָּה מְשׁוּם דְּהֵינּוּ שְׁעָרֵי בְּגִין דְּמִמּוּחָא
 אֲשֶׁתְּכַחוּ לְאַתְּמִשְׁכָּא לְמוּחָא דְלִתְתָּא
 וְאִינוּן לְעִילָא מִן דִּיקְנָא דִּיקְנָא בְּלַחֲדוּי הוּא. וְכָל
 תְּקוּנָוִי בְּלַחֲדֵיהוֹן אֲשֶׁתְּכַחוּ. דִּיקְנָא בְּלַחֲדוּי. וְשְׁעָרֵי
 בְּלַחֲדֵיהוּ.

תְּקוּנָא קַדְמָאָה תְּקוּנָא דְשָׂרֵי מִרִישָׁא דְשְׁעָרֵי
 דְרִישָׁא. וְתֵאנָא, כָּל תְּקוּנֵי דִיקְנָא לָא
 אֲשֶׁתְּכַח אֱלָא (מִחוּמָא דְלִבָּא) מִמוּחָא דְרִישָׁא, (ס"א מִתְּקוּנֵי
 דְרִישָׁא) וְהָכָא לָא פְּרִישׁ חֲבִי, דְהָא לָא חֲוֵי. אֱלָא
 תְּקוּנָא דָּא, דְנִחִית מִן רִישָׁא דְשְׁעָרֵי דְרִישָׁא, חֲבִי
 אֲשֶׁתְּכַח. (חֲסֵר כּאֵן).

וּמִחָאֵי דִיקְנָא אֲשֶׁתְּמוּדַע, כָּל מַה דְּחֵי בְּרִישָׁא,
 דְּאֶלְפַּ עֲלָמִין דְּחִתִּימִין (ס"א אֶלְפַּ עֲלָמִין חִתִּימִין)
 בְּעִזְקָא דְדַבְּרָא. עִזְקָא, דְכָלִּיל כָּל עִזְקִין.

אוּרְכָּא דְכָל שְׁעָרָא, דְנִחִית מִקְמֵי אוּדְנוּי, לָא חֲוֵי
 אֲרִיכָא. וְלָא אֲתְדַבֵּק דָּא בְּדָא, וְלָא (ס"א
 דְכָלִּא) נִחִתִּין. אֵלִין שְׁעָרִין. מִכַּד נְגִדִין אֲתְּמִשְׁכּוּן (ס"א
 אֱלָא מִכַּד נִחִתִּין אֵלִין, שְׁעָרִין. נְגִדִין וְאֲתְּמִשְׁכּוּן) וְתִלְיִין.

וְשִׁירוּתָא דְתְּקוּנָא קַדְמָאָה, תְּלָתִין וְחַד קוּצֵי,
 שְׁקִילוּן, אֲתְּמִשְׁכּוּן עַד רִישָׁא דְפּוּמָא.

וְתַלְתֵּי מָאָה וְתִשְׁעֵין נִימוֹן אֲשֶׁתִּכְתֹּן בְּכָל קוּצָא
וְקוּצָא.

תְּלָתִין וְיָחַד קוּצֵי שְׁקִילִין, דְּחֻוּ בְּתַקוּנָא קַדְמָאָה
תְּקִיפִין, לְאַכְפִּיָּא לְתַתָּא, בְּחֻשְׁבָּן א"ל. מֵהוּ
א"ל. תְּקִיף יָכוֹל. וּבְכָל קוּצָא וְקוּצָא, מִתְּפָרְשִׁין
תְּלָתִין וְיָחַד עַלְמִין, תְּקִיפִין שְׁלֹטִין, לְאַתְעֵינָא (ס"א)
לְאַתְפְּשֵׁטָא) (ס"א לְאַכְפִּיָּא, וְאַתְפְּשֵׁטָא) תְּלָתִין וְיָחַד בְּהַאי סֵטֶר,
וְתַלְתֵּין וְיָחַד בְּהַאי סֵטֶר. וְכָל עַלְמָא וְעַלְמָא מִנֵּיהּ,
מִתְּפָרֵשׁ לְאַלְפֵי עַלְמִין דְּכַסִּיפִין לְעֵדוּנָא רַבָּא. וְכֹלָא
סְתִים בְּרִישָׁא דְדִיקְנָא, דְּכִלִּיל תְּקִיפָא, וְכִלִּיל בְּהַאי
א"ל. וְעַם כָּל דָּא, הַאי א"ל אֲתַכְפִּיָּא לְרַחֲמֵי, דְרַחֲמֵי
דְעַתִּיק יוֹמִין, (אַתְבָּסִם) וְאַתְכִּלֵּל וְאַתְפְּשֵׁט בֵּיהּ.

אַמַּאי עַד פּוּמָא. מְשׁוּם דְּכְתִיב, (דְּנִיאל ז') דִּינָא יְתִיב
וְסַפְרִין וְגו'. מָאִי דִּינָא יְתִיב. יְתִיב לְאַתְרֵיהּ
דְּלֹא שְׁלֵטָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה ט) פֶּלֶא יוֹעֵץ אֵל
גְּבוּר. אֵל דְּהוּא גְּבוּר, וְאַתְבָּסִם בְּדִיקְנָא (ס"א בְּדִיקְנָא)
קְדִישָׁא דְעַתִּיק יוֹמִין. וְרָזָא דְכְתִיב, מִי אֵל כְּמוֹד
בְּעַתִּיק יוֹמִין אֲתַמַּר, בְּתַקוּנָא קַדְמָאָה דְדִיקְנָא
קְדִישָׁא עֲלָאָה.

עֲלֵמָא קַדְמָאָה, דְּנִפְיָא מִתְקוּנָא קַדְמָאָה, שְׁלִיט
 וְנַחֲתִית. וְסָלִיק לְאַלְפָּה אֶלְפִּין וְרַבּוּא רַבְּנָן
 מְאִירֵי תְרִיסִין. וּמְנִיָּה מִתְאַחֲדִין, בְּקַסְטָא בְּעִזְקָא רַבָּא.

עֲלֵמָא תְנִינָא. דְּנִפְיָא מִהֵאִי תְקוּנָא. שְׁלִיט וְנִפְיָא,
 וְנַחֲתִית וְסָלִיק, לְשַׁבְעָה וְחֲמִשִּׁין אֶלְפָּה דְרַגּוּן,
 מְאִירֵי דִיבְבָא. וּמִתְאַחֲדִין מְנִיָּה, לְאַכְפִּיָּא בְּקוּדְלָא
 בְּחִיּוּרָא. (ס"א בְּחִיּוּרָא).

עֲלֵמָא תְּלִיתָאָה. דְּנִפְיָא מִהֵאִי תְקוּנָא שְׁלִיט וְנַחֲתִית,
 וְסָלִיק לְשִׁיתָא וְתַשְׁעִין אֶלְפִּין מְאִירֵי דִילְלָה,
 וּמִתְאַחֲדִין מְנִיָּה (בְּבוּסִיטָא לְקוּסְטִירָא) בְּבוּסִינָא לְקוּסְרָא,
 וּמִהֵאִי תְקוּנָא, מִתְכַּפִּיין בְּלָהוּ, וּמִתְכַּפְּמִין בְּמִרְיָא
 דְּדַמְעִין, דְּמִתְכַּפְּמִין בְּיַמָּא רַבָּא.

מָאן חָמִי תְקוּנָא דָּא, דְּדִיקְנָא קַדִּישָׁא, עֲלָאָה,
 יְקוּרָא, דְּלָא אַכְסִיף מְנִיָּה. מָאן חָמִי
 טְמִירוּתָא (ס"א יְקוּרוּתָא) דְּקוּצִין דְּשַׁעְרֵי דְתַלְיִין מִהֵאִי
 סְבָא. יְתִיב בְּעִיטְרָא דְעֶטְרִין, עֶטְרִין דְּכָל עֶטְרִין.
 עֶטְרִין דְּלָא אֶתְכַּלְלוּ בְּעֶטְרִין. עֶטְרִין דְּלָא כִּשְׂאֵר
 עֶטְרִין. עֶטְרִין, דְּעֶטְרִין דְּלִתְתָּא מִתְאַחֲדִין מְנִיָּהוּן. וּבְגִין
 כִּדְ, חֲמֵי תְקוּנִין, אֵינִין תְקוּנִין דְּלִתְתָּא מְנִיָּהוּן
 מִתְאַחֲדִין.

תְּקוּנֵי דְאַתְתָּקוּן, דְּאַצְטְרִיד לְאַתְפְּרָכָא, מָאן דְּבִעֵי
 בְּרָכָה. דְּכָל תְּקוּנֵין דְּאַתְתָּקוּן בְּקַבְלֵיהוֹן,
 בְּרָכָאן מִשְׁתַּבְּחִין (לְקַבְלֵיהוֹן) וְאַתְעָבִיד מַה דְּאַתְעָבִיד.
 כִּלְא כְּלִיל בְּהֵי תְּקוּנֵין. כִּלְא וְקָפֵן לְקַבְלֵיה תְּקוּנֵין
 דְּמִלְפָּא תְּקִיפָא, עֲתִיקָא, סְתִימָא דְּכִלְא. וְכִלְהוּ
 אֶתְפְּסָמֵן מִתְּקוּנֵין אֵלִין. (דְּמִלְפָּא עֲתִיקָא).

תָּאנָא. אִי עֲתִיק דְּעֲתִיקוּן, קַדִּישָׁא דְּקַדִּישִׁין, לָא
 אֶתְתָּקוּן בְּאֵלִין תְּקוּנֵין, לָא אֲשַׁתְּכַחוּ עֲלֵאִין
 וְתַתְּאִין. וְכִלְא הָיִי כִלְא הָיִי. וְתַנְיָא, עַד פְּמַה זְהִירִין
 אֵלִין (ס"א אֶתְתָּקוּן בְּאֵלִין ל"ג) תְּקוּנֵי דְּדִיקְנָא. עַד תְּלִיסֵר
 (דְּלַתְתָּא), וְכָל זְמַנָּא (דף קל"ב ע"ב) דְּתִלְיֵסֵר אֵלִין מִשְׁתַּבְּחִין,
 זְהִירִין אֵלִין דְּלַתְתָּא. וְכִלְא. בְּחוֹשְׁבָנָא דְּאֵלִין תְּלִיסֵר,
 אֲשַׁתְּכַח דִּיקְנָא דְּמִלְפָּא עֲתִיקָא יְקִירָא מִכִּלְא. כִּלְא
 בְּחַד אִיחוּ טְמִירָא וְיְקִירָא.

וּבְגִין דְּאִיחוּ יְקִירָא וְטְמִירָא מִכִּלְא, לָא אֲדַפֵּר בֵּיה
 בְּאַתֵּר דְּאֲוֲרִייתָא (ס"א לָא אֲדַפֵּר בְּאֲוֲרִייתָא), וְלָא
 אֲתַגְלִיֵּא. וּמַה דִּיקְנָא אֲתַגְלִיֵּא. דִּיקְנָא דְּכַתְנָא רַבָּא
 עֲלָתָה. וּמַהֲאֵי דִיקְנָא, נְחִית לְדִיקְנָא דְּכַתְנָא רַבָּא
 דְּלַתְתָּא. (פ"א דִּיקְנָא דְּכַתְנָא רַבָּא) דִּיקְנָא דְּכַתְנָא רַבָּא
 בְּתַמְנֵי תְּקוּנֵין אֶתְתָּקוּן. וּבְגִין כֵּן, תְּמַנְיָא תְּקוּנֵין

לְכַהֲנָא רַבָּא, כִּד מְשַׁחא נְחִית עַל דְּקַנְיָה, הָדָא הוּא
 דְּכַתִּיב, (תהלים קלג) כִּשְׁמֹן תָּמוּב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל
 הַזֶּקֶן וְגו'.

וּמִנָּא לָן. דְּכַתִּיב, (תהלים קלג) שֶׁבֶת אֲחִים גַּם יָחַד. גַּם
 לְרַבּוֹת פִּהֵן גְּדוֹל דִּלְתַתָּא. דְּכָל זְמַנָּא דְּכַהֲנָא
 רַבָּא דִּלְתַתָּא, מְשַׁמֵּשׁ בְּכַהוֹנָא רַבָּא, כַּכּוֹל פִּהֵן
 גְּדוֹל דִּלְעִילָא, מְשַׁמֵּשׁ בְּכַהוֹנָא רַבָּא.

דָּא תַקוּנָא חַד, דְּדִיקְנָא דְעַתִּיקָא סְתִימָא דְכֻלָּא.
 אָמַר לִיהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, יָאוּת אַנְתָּ רַבִּי יַעֲחֵק,
 לְמַחְמִי בְּיָקִירָא דְתַקוּנִי דְדִיקְנָא, וּסְבַר אֲפִי דְעַתִּיק
 יוֹמִין, עַתִּיקָא דְעַתִּיקוֹן. וּפְאַה חוּלְקָד, וּזְפַאה חוּלְקִי
 עַמְכוֹן בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.

תַקוּנָא תַנְיִנָּא. כַּתְתָּקוֹן שְׁעָרָא, מִרִישָׁא דְפּוּמָא, עַד
 רִישָׁא אַחְרָא דְפּוּמָא, בְּתַקוּנָא שְׁקִיל.

קוּם רַבִּי חֲזִקְיָה, וְקָאִים בְּקִיּוּמָד, וְאוֹקִיר יְקָרָא
 דְתַקוּנָא דָּא דְדִיקְנָא קְדִישָׁא. קָם רַבִּי חֲזִקְיָה,
 שְׂאֲרִי וְאָמַר, (שיר השירים ז) אֲנִי לְדוּדִי וְעָלִי תְשׁוּקָתוֹ מִי
 גַּרְם שְׂאֲנִי לְדוּדִי. מִשׁוּם דְעָלִי תְשׁוּקָתוֹ.

מִסֵּתֵבֶל הַיּוֹנָא, וְאָרו חָמִית, נְהוֹרָא יִקְרָא דְבוֹצִינָא
עֲלָאָה, נְהוֹר וְסָלִיק לְתַלְתַּת מָאָה וְתַמְשָׁה
וְעֶשְׂרִין עֵיבֵר. וְחַד חָשׂוּךְ הָוָה אֶתְסַחֵי בְּהַהוּא נְהוֹרָא,
כְּמֵאן דְּאֶתְסַחֵי בְּהַהוּא נְהוֹרָא עֲמִיקָא, דְּמִימּוּי
מִתְפְּלָגִין, וְנְהוֹרִין, וְנִגְדִין לְכָל עֵיבֵר, מִמָּה דְעָלוּי.
וְסָלִיק הַהוּא נְהוֹרָא, בְּשִׁפְתָא דִּימָא עֲלָאָה עֲמִיקָא,
דְּכָל פְּתִיחֵין טָבִין וְיִקְרִין, בְּהַהוּא פְּתִיחָא אֶתְפְּתִחֵין.

אֲנָא שְׂאִיל מִהֶם (ס"א מְהוּ), פְּשָׂרָא דְחָמִית. פְּתִחוּ
וְאָמְרוּ, נוֹשֵׂא עֵזֶן חָמִיתָא. אָמַר, דָּא הוּא
תְּקוּנָא תְּנִינָא. יְתִיב. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, הָאִידְנָא
אֶתְקַשֵּׁר (ס"א אֶתְבְּסֵם) עֲלִמָא. בְּרִיד אַנְתָּ רַבִּי חֲזַקִּיָּה,
לְעִתִּיקָא דְעִתִּיקִין.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, כְּלָהוּ בוֹצִינֵין חֲבָרִין, דְּאֶתִּינֵין
בְּהַאי עֲזָקָא קְדִישָׁא. אֶסְהַדְנָא עָלֵי שְׂמִיָּא
עֲלָאִין דְּעֲלָאִין, וְאֶרְעָא קְדִישָׁא עֲלָאָה דְּעֲלָאָה. דְּאֲנָא
חָמִי הַשְׁתָּא, מַה דְּלָא חָמָא בַּר נֶשׁ, מִיּוֹמָא דְּסָלִיק
מִשָּׁה זְמָנָא תְּנִינָא לְטוֹרָא דְּסִינֵי. דְּאֲנָא חָמִינָא
אֲנִפְאֵי נְהוֹרִין, בְּנְהוֹרָא דְּשִׁמְשָׁא תְּקִיפָא, דְּזִמִּין
לְמִיפִק בְּאֶסְוּוֹתָא לְעֲלִמָא. דְּכַתִּיב, (מלאכי ג) וְזָרְחָה לְכֶם
וְרָאִי שְׂמִי שְׂמֵשׁ עֲדָקָה וּמְרַפָּא בְּכַנְפֵיהָ. וְעוֹד דְּאֲנָא